

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ל' שבט תשפ"ג | דף היומי בבלי: גזיר כט | דף הכולל: גדרים סז.
דף היומי בהלכה: מסימן ק"ז סעיף ג' עד סימן ק"ח סעיף ב'.
מוסר: שמירת הלשון - 'ובזה בארתי עד 'ובכל זאת'.

קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פ"ג "והשנים ועשרים חשבוננו" פ"ג "והארבעה ועשרים שתחשוב עם נפשך"

**ידוע מה שהיה רגיל מרן שר התורה זצ"ל לומר בכל
שנה, כי מה שאמרו חז"ל "משנכנס אדר מרבין
בשמחה", אין הכוונה כפשוטו - להיות שמח סתם,
כי אי אפשר להיות שמח בלחיצת כפתור...**

משנכנס אדר מרבין בשמחה: 48 שעות פתיחה לחודש השמחה והסגולות המיוחדות לר"ח

בהן אדר', פירוש יתפלל על זה בראש חודש אדר, אז יפלה ה' את תפילתו, שנאמר 'אדיר במרום' - זה התפילה העומדת ברומו של עולם, ה' - נעשה כולו 'רחמים', יתקבלו בקשותיו ויתמלאו משאלותיו.

ובפרט שהאי יומא - הוא 'ראש' לכל חודש אדר, שכולו זמן 'עת רצון', כמו שהובא ב'צמח צדיק' (חודש אדר ד"ה משנכנס אדר) בשם זקנו הרה"ק ה'אהבת שלום' זי"ע, ד'אדר' ר"ת ר'עוא ד'רעון א'שתכת, היינו שכל החודש כולו הינו עת רצון, לפעול בו דבר ישועה ורחמים.

(באר הפרשה - פר' משפטים תשע"ט)

היהודי נכנס אל מרן שר התורה הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל, ואמר לו כי יש לו משפט בעוד כמה ימים והוא חושש מאוד. ענה לו מרן שר התורה - "אדרבה, אין זמן מתאים מזה, כמו שמובא בגמרא כי מי שיש לו דין עם גוי מוטב שידון עמו בחודש אדר שאז מזלו של היהודי יגבר, ואם כבר יש דין עם אדם שאינו הגון עדיף שיהיה בחודש אדר מאשר בחודש אחר."

ידוע מה שהיה רגיל מרן שר התורה זצ"ל לומר בכל שנה, כי מה שאמרו חז"ל "משנכנס אדר מרבין בשמחה", אין הכוונה כפשוטו - להיות שמח סתם, כי אי אפשר להיות שמח בלחיצת

ראש חודש אדר - חשיבות היום וסגולתו

עומדים אנו בשערי שמחה - שערי חודש אדר - "משנכנס אדר מרבין בשמחה" (תענית כט).

בספרים מובא בשם רבי חיים וויטאל זי"ע, סגולה גדולה לקרוא ספר תהלים בראש חודש אדר.

בספר 'דבר נחמד' (להגה"צ רבי שריה דבלצקי זצ"ל, ער"ח אדר) הביא ז"ל: "הרה"ג כמוהר"ר אליהו כהן ז"ל והרב המופלא כמוהר"ר חיים אבולעפיה ז"ל קבלו מתלמידי מורנו במוהר"ר חיים וויטאל ז"ל, שצריך אדם... ביום משמרת ר"ח אדר ולקרוא את התהילים כולו וזה סגולה לתיקון הנשמה ויש בו עוד כמה סודות טמירים, ורצוי שביום זה יתאספו יראי ה' ויעשו תיקון זה."

וכבר הגיד החוזה' מלובלין זי"ע (דברי אמת פר' תרומה) את גדולת יום ראש חודש אדר, במאמרם (ביצה טו): "הרוצה שיתקיימו נכסיו, יטע בהן אדר", כי 'נכסיו' - הנשארים כקנין בידי האדם לנצח, הם מעשיו הטובים, (דאלו 'כסף וזהב' אינם נכסים נצחיים שהרי 'לא במותו יקח הכל, לא ירד אחריו כבודו' - תהלים מט יח),

ובפרט ה'תפילות' שהן מדברים העומדים ברומו של עולם (ברכות ו' וברש"י ד"ה דברים), ולא עוד אלא שעיקר התפילה בלחש היא, לכן נקראת 'נכסים' מלשון כיסוי והצנע, וזהו אמרם 'הרוצה שיתקיימו ויתקבלו לרצון 'נכסיו' - אלו תפילותיו, 'יטע

שראתה שכתוב 'כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא', ורוצה שיתן לה שתי הלכות קצרות מאוד שתוכל לומר אותם בכל יום ויהיה לה חלק לעולם הבא, ענה לה הרב כלאחר יד: "משנכנס אב ממעטים בשמחה", "משנכנס אדר מרבנים בשמחה"...

בתוך כך סיפרו למרן שיש נוהגים להתחיל מסכת מגילה חודש לפני פורים בט"ו בשבט כדי לסיים עד פורים, שלומדים דף ליום ויוצא שלקראת פורים משלימים, נענה מרן ואמר: "הרי מסכת מגילה ניתן גם להתחיל בפורים בלילה ולגמור בפורים ביום, ואת זה לא צריך להתחיל חודש קודם..."

כפתור... אלא יש לשתות מעט יין בראש חודש, ואולי גם יש עניין לשתות בכל יום מחודש אדר כדי להרגיש מעט שמחה, וכן מבחינה הלכתית יש לזה משמעות שמי שיש לו דין עם גוי יעשה בימים אלו וכו"ל...

יצוין כי היו שנים שנהג מרן הגר"ח לשתות בכל יום בחודש אדר והיו שנים שנהג לשתות רק בראש חודש. ואמר עוד, שנשים שאין היין משמח אותם ואינן רגילות בזה, תשמח עצמה באיזה בגד יפה בראש חודש אדר או דבר אחר שידעת שישמח אותה.

ולפני שנים רבות שאלה את מרן הגר"ח בתו שהיתה ילדה,

חברו של פאתחי מביט בו בתימהון: "שו בתיחכי יא פאתחי" על מה אתה מדבר? מי זה אבו לאטיף הזה, ולמה אתה טוען שהוא גר בקרבת מקום, אני בחיים לא שמעתי עליו..."

איך אנחנו יכולים לוודא שההיגיון שלנו אינו עובד כמו זה של הבדואי המבוגר השולח את ילדיו לסיור עקב במדבר הלוהט?

יוחנן וסרמן

"היום זה יום ההולדת של אבו לאטיף, ולכן הוא מחלק בקלאווה לכל מי שבא לומר לו מזל טוב. אבל איזו בקלאווה... תאמינו לי, בחיים שלכם לא אכלתם כזאת בקלאווה טעימה... בין שכבות הבצק הם מכניסים שם כמויות עצומות של פיסטוק מגורד ואגוזי מלך טחונים. מעדן אמיתי! אני אומר לכם, תלכו עכשיו 20 דקות בכיוון השמש, אל תפחדו מהמדבר הגדול... אנחנו בדואים, אנחנו לא חוששים מהמדבר. תלכו עשרים דקות, תאכלו בקלאווה ותחזרו לכאן..."

חברו של פאתחי מביט בו בתימהון: "שו בתיחכי יא פאתחי" על מה אתה מדבר? מי זה אבו לאטיף הזה, ולמה אתה טוען שהוא גר בקרבת מקום, אני בחיים לא שמעתי עליו..."

פאתחי נועץ מבט מצמית בחברו: "אתה רוצה שיהיה כאן שקט, או לא?". החבר הביץ באיחור את התרמית, וזיק ערמומי ניצת גם בעיניו...

הילדים לא היו צריכים שישכנעו אותם יותר מדי. עוד לפני שפאתחי הספיק להסביר להם איך בדיוק נראית הבקלאווה של אבו לאטיף ולמה היא כל כך מיוחדת, הם כבר החלו לרוץ בכיוון השמש. משאירים אחריהם רק אבק.

דממה השתררה במאהל. פאתחי וחברו מנסים לשחק שש בש, אבל הוא לא רגוע פאתחי, הוא נע על מקומו בחוסר שלוה. פתאום הוא קם, מנער את בגדיו ומתחיל לצעוד בעקבות ילדיו.

"הלו פאתחי עלא ווין ראיחך?", לאיפה אתה הולך. פאתחי מסתכל עליו במבט חסר הבנה: "תגידי, יא זאלמה, במרחק של 20 דקות הליכה מכאן מחלקים בקלאוות מתוקות

בטח אתם לא מכירים את פאתחי, אבל את הסיפור שמספרים אודותיו כדאי מאוד שתכירו: פאתחי הוא בדואי מבוגר שהקים משפחה לתפארת, ובמאהל שלו בנגב, מתרוצצים להם כעשרים עד שלושים מיוצאי חלציו שגילם נע בין שנתיים ל-12.

פאתחי עצמו כבר לא יודע להבדיל מי מהם בנו ומי מהם נכדו, את שמותיהם הוא זוכר רק במעורפל, ואם כשהיה צעיר ויצא לעבוד יום יום הם בכלל לא הפריעו לו, עתה, כשהזדקן מעט ופרש לפנסיה, הרעש וההמולה לא נותנים לן מנוחה.

הוא ישב על השטיח, רגליו משולבות, קצה צינור הנרגילה תחוב בין שפתיו, הוא ממולל בידיו את המחרוזת המסורתית, ועוקב בדריכות אחרי פעולותיו של היריב היושב למולו. ביניהם מונח לו בבטחה ה'ש-ש' המעוטר, והשניים שקועים בעיצומו של משחק ממושך.

הזאטוטים משתוללים מסביב, 'עולים לו על העצבים'. הוא מנסה להתרכז במשחק, והם מפריעים לו שוב ושוב.

לפתע ניצת בעיניו זיק ערמומי: "כול אל אוולאד תעלו להון" (כל الأولاد تعالوا لهون) - כל הילדים, בואו הנה...

כל הילדים מתאספים סביב ראש המשפחה ונועצים בו עיניים תמהות, לא מבינים מה קרה שהוא החליט לכנס אותם ולדבר איתם, דבר חריג מאוד בנוף המשפחתי שלהם.

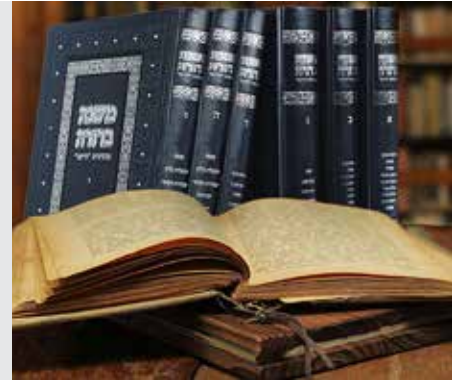
"אסמעו", אומר פאתחי לילדים, "אם אתם תלכו לכיוון השמש במשך 20 דקות, תגיעו למאהל של אבו לאטיף. אתם לא מכירים אותו, אבל הוא, אבו לאטיף, הוא עשיר כמו אמין אל חוסייני. לא חסר לו כלום, יש לו כסף לרוב.

הסיפור הזה מצחיק מאוד, אבל לפעמים גם אנחנו מתנהגים כמו אותו בדואי מבוגר. אנחנו מדמיינים לעצמנו כל מיני יעדים ומטרות שאנחנו חייבים לכבוש, חושבים שכשנשיג אותם, נהיה מאושרים. יש מי שרוצה דירה גדולה ומרווחת, יש מי שכמהה נפשו לרכב יוקרתי ומפנק, אחר רוצה להשיג איזה תפקיד רב חשיבות

או משרה עם משכורת מנופחת ועוד ועוד. אנחנו עמלים ומתייגעים בניסיון להשיג את האור המונח בפועל, אם נצליח להגיע לשם, נגלה שהאושר לא נמצא ברכב היוקרה ולא בבית המרווח, זה רק אנחנו עבדנו על עצמנו ששם נמצא האושר, כשבפועל, הוא היה מונח בכיסנו כבר מהרגע הראשון, ופשוט לא ידענו להשתמש בו. נקודה למחשבה...

"כמה שניסיתי, לא הצלחתי, עד שחבר טוב הציע לי הצעה מעניינת, הקמתי שיעור וזה פשוט עבד!"

האחראי על שיעורי 'הדף היומי בהלכה' ב'דרשו' הרב אשר מנדל, עם סיפור על מגיד שיעור שהצליח לעשות את הלא יאמן

ומדי יום חמישי אני מטפל בבת אחת בכל השיעורים החדשים שהצטרפו השבוע, וזה כולל משלוח של ערכת פתיחה לשיעור, דפי הסבר למגיד שיעור ולמשתתפי השיעור, ספרי לימוד כמובן ועוד ועוד.

לסיום מספר לנו הרב מנדל על מקרה מעניין מאוד שהגיע לידיעתו בימים האחרונים.

חשבתי שזאת שיחה שגרתית עם עוד מגיד שיעור, אבל - אני לא יודע איך - היא התפתחה לדבר על השיעור ועל המניעים של המגיד שיעור למסור אותו, ואז שמעתי סיפור נפלא:

"האמת שאני לא מאוד בקי במשנה ברורה", הודה המגיד שיעור באוזני, "למדתי את רוב הספר אבל לא בצורה מסודרת. מאז תחילת התקנה של 'הדף היומי בהלכה' ניסיתי כמה וכמה פעמים להצטרף לרעיון הזה, אבל כל פעם נפלתי מהלימוד אחרי כמה ימים או לכל היותר מספר שבועות.

"כמה שניסיתי להחזיק מעמד ולהתמיד בלימוד 'הדף היומי בהלכה', לא הצלחתי. עד שחבר טוב הציע לי הצעה מעניינת, הקמתי שיעור וזה פשוט עבד!"

"החבר אמר לי, אם אתה לא מצליח ללמוד, תתחיל ללמד! תפתח שיעור, אתה תהיה המגיד שיעור, יהיו לך כמה משתתפים, וכך יהיה לך עול כבד, לא תוכל לוותר לעצמך יום אחד, כי יש משתתפי שיעור שמחכים לך ומצפים לשמוע את השיעור היומי. איך אתה יכול פתאום להחליט שהיום אתה עסוק מדי?"

"שמעתי בקולו, פתחתי את השיעור בתחילת המחזור הנוכחי של 'הדף היומי בהלכה', ואני חייב לומר זה שזה פשוט עובד. אני חושב שזה עוד פשוט בדברי חז"ל שאמרו 'ומתלמידי יותר מכולם'."

בימים כתיקונם עסוק הרב אשר מנדל עד למעלה מראשו בניהול פרוצדורות להקמת שיעורים חדשים ב'דרשו'.

מדי בוקר הוא מגיע למשרדי המוקד לפניות הציבור של 'דרשו', בשכונת הר נוף שבירושלים, ופותח יום נוסף של פעילות. כממונה על מערך שיעורי 'הדף היומי בהלכה' במשרד, הוא דואג לכל שיעור חדש שמוקם, וכמובן גם לכל השיעורים הוותיקים.

"יש לנו מעטפת של תמיכה שאנחנו מעניקים לכל שיעור", הוא מסביר בשיחה עם 'הפותר'. מגידי השיעורים של 'הדף היומי בהלכה' לא מקבלים משכורת מסודרת, אבל הם כן מקבלים מעטפת מסודרת של תמיכה.

"כך למשל, כל שיעור מקבל חנינים ערכות מסודרות של ספרי משנה ברורה, אחד בכריכה קשה למגיד שיעור עצמו ועוד כמה בכריכה רכה עבור הלומדים המשתתפים בשיעור.

"כמו כן הם מקבלים דפי פרסום עם המיתוג של 'דרשו' ושל 'הדף היומי בהלכה', מודפס עם השם וכל הפרטים לכל אחד מוכן כדי ליידיע את הציבור באזור שיש כאן שיעור של 'הדף היומי בהלכה'.

עוד מציין הרב מנדל כי השיעורים מקבלים גם לוחות לימוד, סימניות, חוברות וציוד עזר ללימוד תכנים מורכבים יותר כמו הלכות תפילין וכדו', ועוד ועוד.

"מאחר ומדובר בכאלף שיעורים, מדובר בהרבה מאוד עבודה, ועל כך אני מופקד בסייעתא דשמיא.

"כמו כן, אנחנו כל הזמן מטפלים בשיעורי חדשים שנפתחים. מדובר על מספרים לא מבוטלים בכלל, יש לנו בממוצע חמישה שיעורים חדשים לשבוע, שזה אומר שיעור אחד לכל יום עבודה. אני לא מטפל בהם אחד אחד, אלא מרכז הכל ליום חמישי,

מה טוב היה - כך חשבתי לי בלב - אם הייתי עושה איזה שידוך טוב. או אז הייתי מרוויח אלפיים דולר טבין ותקילין, ובאמצעות סכום כזה הייתי מכסה ברווח את כל ההוצאות. רק חשבתי את המחשבה הזו וייסרתי את עצמי - מה לך לתת עצות לריבוננו של עולם!?

כדי להרוויח אלפיים דולר, לא חייבים 'לסגור שידוך', מספיק להתפלל, והקב"ה כבר יעשה את שלו...

לי, וציפיתי לישועה פרטית. למחרת אני מקבל טלפון מארצות הברית. על הקו חבר משכבר הימים. הוא יודע שאני נוסע הרבה לציונו של רבי אהרן מבעלזא, ויש לו הצעה בשבילי. "אחד מקרובי משפחתי זקוק לישועה", הוא מספר לי, "והוא רוצה שיזכירו את שמו על ציון הרה"ק מבעלזא זי"ע במשך ארבעים יום. הוא גם ישלם על כך, מה אתה אומר?".

התלבטתי. זה לא קל להתחייב לארבעים יום על הציון הקדוש בימי חג ומועד, אבל הגעתי למסקנה שאם ה' שולח לי פרנסה מכובדת עלי לקחת זאת, בפרט שיש בזה חסד עם יהודי ותפילה מעומק הלב להשם יתברך במקום שיש לי קשר נפשי אליו.

התייעצתי עם מורה הוראה איך לקיים ארבעים יום רצופים גם בימי שבת וחג, והוא סידר לי את זמני התפילות באופן שיענה על בקשת קרוב משפחתי של הידיד. "על כל יום", כך אמר הידיד, "ישלמו לך חמישים דולר".

החשבון פשוט... חמישים פעם ארבעים הם אלפיים. אלפיים דולר לתקופת החגים, ממש כמו משכורת שמקבלים על שידוך שנסגר. חשבתי שאני יודע איך משיגים סכום כזה, אבל הקב"ה הראה לי שהרבה דרכים לפניו.

(השגחה פרטית' פרשת וארא - בא, תשפ"א)

מספר יהודי מירושלים עיר הקודש: אני עובד במקום מסוים עם משכורת קבועה של כמה אלפים, ואין הקומץ משביע את הארי. ההכנסה יפה אבל ההוצאה 'יפה' עוד יותר...

יחד עם זה הזמין לי הקב"ה אפיק פרנסה נוסף שיש בו שליחות גדולה - לבנות בתים בישראל. מפעם לפעם עולים לי רעיונות טובים, וכאשר שידוך יוצא לפועל אני מקבל את שכרי.

בסוף חודש אלול הלכתי לציונו של הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע. פעמים רבות אני מגיע לשם לשפוך את לבי ולהעתיך על בני ביתי. גם הפעם הגעתי להשיח את דאגתי, דאגת הפרנסה.

עמדתי שם וביקשתי מהשם שישלח לי את כל הוצאות החגים הבאים עלינו לטובה, סעודות החג, מלבושי כבוד, סוכה, ארבעה מינים וכל אשר בית יהודי צורך בימים נשגבים אלו. מה טוב היה - כך חשבתי לי בלב - אם הייתי עושה איזה שידוך טוב. או אז הייתי מרוויח אלפיים דולר טבין ותקילין, ובאמצעות סכום כזה הייתי מכסה ברווח את כל ההוצאות.

רק חשבתי את המחשבה הזו וייסרתי את עצמי - מה לך לתת עצות לריבוננו של עולם!?! והלא הרבה דרכים למקום.

שיניתי את הנוסח ואמרתי: עמך ישראל צריכים פרנסה, אנא אבי שבשמים, תעזור לי שבזכות הצדיק איוושע בשפע פרנסה. כך התפללתי באופן כללי בלי לתת לבורא רעיונות איך לעזור

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

בינתיים ישבו התלמידים וטיכסו עצות לנפשם, לאן יועידו את פניהם מכאן, ואיך יצליחו לשוב לבני ברק לאחר שיחרימו את הרכב. אולם פתאום יצא הרבי, שב והתיישב במקומו, והורה לנהג קצרות, "בוא, אנו מומשיכים למירון, הבה נזדרז"...

מדוע רשם הקצין קנס על סך של פרוטות אחדות, והפקידו בידי של כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנה זצ"ל?

רבינו היה מחבב מאד לפקוד את קברי הצדיקים, כידוע, ובפרט בעתות רצון וזמנים מסוגלים. ובהקשר לכך - עובדה מעניינת מפי

מעשה פלא הגיע לאחרונה אל שולחן המערכת, מהימים שבהם טרם נתעטר רבינו (כ"ק מרן אדמו"ר מנדבורנה) זי"ע בנזר ההנהגה.

אחד התלמידים שהיה נוכח בעצמו:

היה זה בערב ראש חודש אלול, מזמני הרצון המקובלים בקרב רבים ושלמים, וחשקה נפשו של רבינו זי"ע לעלות מירונה לשפון שיח על ציון הרשב"י הקדוש. קרא אליו את אחד ממקורביו שהיה ברשותו רכב, והביע בפניו את משאלתו לנסוע למירון ביום גדול זה, להתפלל על הציון הקדוש.

רבינו אמר כי רצונו לקחת עמו קבוצה מתלמידי הישיבה, כדי שיוכלו להתפלל כולם יחד במניין, ולומר יחדיו את ספר התהלים. הואיל וברכבו של המקורב לא היה מקום כי אם לשניים או שלושה בני אדם, ניסה והשתדל להשיג רכב גדול יותר, 'טנדר' שבו יוכלו לנסוע כולם.

לאחר מאמצים עלה בידו לקבל בהשאלה ממכרו רכב גדול שהכיל מקום עבור שמונה בני אדם, אך דא עקא, שהוא היה מיושן ורעוע, ואך בקושי רב ניתן היה לנסוע עמו כברת דרך ארוכה כמו זו, מבני ברק צפונה למירון.

אלא שאם לא די בכך, כשהגיע האיש עם רכבו לאסוף את רבינו והתלמידים, נוכח להוותו שנדחסו לו מאחור כמעט פי שניים מהיכולת, שכן רבים ביקשו לזכות להצטרף לנסיעה זו...

כלי הרכב הישן חישב לכרוע תחת העומס, וכמעט ולא ניתן היה להסיעו כך... הוא לחש זאת לרבינו שישב על ידו, אבל מיד הבחין כי התשוקה העצומה של הרבי להגיע למירון ולהשתטח על הציון, חזקה מכל המניעות.

ואכן הרבי הרהר מעט, והשיב, "תיסע, וזכותו של רבי שמעון בר יוחאי תגן עלינו שנגיע בשלום למחוז חפצנו".

נאמן למצוות רבינו המשיך הנהג בנסיעה, אולם לא ארכו הדקות, ואירע תקר באחד הגלגלים... נאלצו לרדת ולתקן התקלה, ובינתיים חלף זמן יקר. לבסוף תיקנו התקלה והמשיכו הלאה, אך לא לאורך זמן...

לאחר כברת דרך נוספת אירעה תקלה בשנית, ושוב נאלצו לעצור בצדי דרכים ולעמול על תיקון הבעיה. אולם רבינו לא אמר נואש, וכל העת זירז את האנשים לסדר העניין במהירות ולהמשיך בנסיעה, כשהוא שב ואומר שזכותו של רשב"י עומדת להם, והם יסעו לשלום ויחזרו לשלום.

ואכן, לאחר עיכובים אלה דומה היה שפסקו המניעות, והדרך המשיכה על מי מנוחות. לפתע, בעוד המכונית עושה את דרכה במעלה הגליל בואכה מירון, נחרד הנהג לגלות כי לפניו על אם הדרך ניצב שוטר, ומורה לו בידו לעצור בצד.

פניו חוורו ועשתונותיו אבדו, והוא פנה אל רבינו בשאלה אילמת, "מה עושים עתה?" אולם הרבי, בביטחונו הגדול בכוחו של רשב"י נותר שלוו להפליא, ורק הורה לו שלא לדבר מאומה, וכי הוא ישיב על השאלות שישאלו.

נעצרו עפ"י הוראת השוטר, וזה פנה לחלון לבקש התעודות. בינתיים התעשתו אחדים מהתלמידים מאחור, והחלו להיחלץ בחשאי מהרכב, כולי האי ואולי יועיל להם...

אך עד מהרה פנה השוטר לבדוק כמה הם הנוסעים, והוא נוכח שיש ברכב הרבה מעבר למותר. מיד הוא חזר והורה לנהג לנסוע בעקבותיו, כדי להביאו אל תחנת המשטרה הקרובה.

חשש כבד קינן בלב כולם מפני הבאות, היה ברור שיוטל קנס כבד, ואף הסתבר שהרכב יחרם. אולם רבינו שוב התחזק ואמר: תראו שבזכות רשב"י הכל יבוא על מקומו בשלום.

הגיעו אל התחנה, ורבינו הורה לכולם להישאר ברכב, ורק הוא לבדו ייכנס פנימה לשוחח עם הקצין. כעשרים דקות שהה הרבי בפנים, כשבינתיים ישבו התלמידים וטיכסו עצות לנפשם, לאן יועידו את פניהם מכאן, ואיך יצליחו לשוב לבני ברק לאחר שיחרימו את הרכב. אולם פתאום יצא הרבי, שב והתיישב במקומו, והורה לנהג קצרות, "בוא, אנו ממשיכים למירון, הבה נזדרז..."

ניסו לשאול את הרבי איך קרה הנס, מה פתאום מאפשרים השוטרים לנסוע כך הלאה, כנגד כל סברא, אך רבינו לא השיב מאומה, רק סתם ואמר: "בזכות רשב"י..." בהמשך הושיט הרבי לנהג פתקה קטנה, עליה רשם הקצין קנס תמוה על סך סמלי של פרוטות אחדות, והסביר כי את זאת נתן הקצין, כדי שאם במהלך הדרך ייעצרו שוב, ישמש להם המסמך כהוכחה שכבר נבדקו ואף נקנסו, וממילא רשאים הם להמשיך...

ומאז ועד עולם לא דיבר הרבי עוד מהמאורע, ונותר בגדר תעלומה - - -

(מתוך 'נדברה נא' - פר' יגש תשע"ו)

להתחיל את היום ברגל ימין
חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:
dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..
המייל היומי של 'דרשו'.

הם מכרו את הדירה, וקנו דירה אחרת, קטנה, ובלבד שלא יצטרכו להתקוטט עם איש. האברך הזה למד בכולל בשכונת מגוריו, ובדיוק באותה תקופה הגיע עשיר גדול מחו"ל לגור בשכונה...

הגאון רבי ראובן אלבו שליט"א, ראש ישיבת 'אור החיים' עם סיפור מפעים על האמרה של מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: "נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי מוותר מפסיד"

ונגדל את ילדינו באוירה חמה, נמכור את הדירה כפי שהיא, ונניח לקונה החדש להתעסק עם השכן. בזכות הויתור - הקב"ה יזמן לנו דירה אחרת, טובה מזו".

אכן, הם מכרו את הדירה, וקנו דירה אחרת, קטנה, ובלבד שלא יצטרכו להתקוטט עם איש. האברך הזה למד בכולל בשכונת מגוריו, ובדיוק באותה תקופה הגיע עשיר גדול מחו"ל לגור בשכונה, ונפשו חשקה ללמוד בחברותא עם אחד מאברכי הכולל. הוא הגיע לכולל, ואותו אברך - שנראה לו טיפוס עדין - נשא חן בעיניו. הוא פנה אליו וביקש ממנו ללמוד איתו במשך שעה ביום, תמורת תשלום נאה.

האברך הסכים בשמחה, ואף הוסיף ואמר שהוא מוכן ללמוד איתו בחפץ לב חנים אין כסף. השניים החלו ללמוד שעה ביום. משעה זה התרחב לשעתיים, ולעיתים אף ליותר, וידידות אמיתית נרקמה ביניהם. העשיר התעניין במצבו של האברך, והלה סיפר לו דברים כהויתם, שהוא מתגורר עם שבע נפשות בדירה קטנה של שני חדרים. לשאלת העשיר מדוע הוא אינו מבקש אישורים להרחיב את הדירה, סיפר האברך את כל הסיפור שארע, וכיצד ויתר לשכן שבנה ופתח חלונות לכיוון השטח שלו.

הם המשיכו ללמד בחברותא יום יום, עד שיום אחד העשיר פנה לאברך ואמר לו: "מכור את דירתך בת שני החדרים. אני אשלים את הכסף שתקבל בעבורה לדירה בת חמישה חדרים. חפש לך דירה מתאימה מבלי לדאוג ממחירה! מצאת חן בעיני, וברוך ה' יש לי את האפשרות לעשות עימך חסד זה..."

אדם לעולם אינו מפסיד מויתור! בעולם החיצון קוראים לזה "פראייר", בעולם שלנו קוראים לזה "משים עצמו כמדבר". חז"ל (יומא ט ע"ב) אמרו: "מקדש שני, שהיו עוסקים בתורה ובמצוות וגמילות חסדים, מפני מה חרב? מפני שהיתה בו שנאת חנים". כל המחלוקות, ושנאת החנים, נובעות מכך שאף אחד לא מוכן לוותר! הויתור מכניס אהבה בלב. כאשר אחד הצדדים רואה את הצד השני מותר לו - נכנסת בליבו אהבה, וכך מתרבה השלום.

(מתוך 'האור לחיים' דברים תש"פ)

הזכרנו פעמים רבות את אמרתו של הגאון רבי אהרן ליב שטיינמן זצ"ל שאמר, בהיותו מעל גיל מאה שנים: "נער הייתי וגם זקנתי ולא ראיתי אדם שוויתר - והפסיד".

ישנם סיפורים רבים, פלאי פלאות ממש, על אנשים שהבליגו וויתרו, ובזכות זאת ראו, עין בעין, את יד ה' המסייעת להם באורח פלא:

אברך בעל משפחה, חיפש לקנות דירת שני חדרים. הוא מצא דירה שהמוכר אומנם דרש עליה מחיר גבוה יותר ממחירה של דירת שני חדרים סטנדרטית, אך הסביר כי הדירה עומדת לפני קבלת אישורים לבניית ממ"ד ועוד שני חדרים נוספים. האברך התייעץ עם אשתו, והם החליטו לרכוש את הדירה.

בינתיים, השכן ממול בנה בחצרו חדר שחלונותיו פונים לכיוון דירתו של האברך. האברך פנה אליו ואמר: "רק רציתי להבהיר שגם אני מתכוון לבנות כאן, לכיוון החלונות שפתחת. אני מבהיר זאת כדי שלא תטען טענת 'חזקה', ולכן באתי למחות".

השכן חיך: "עד שיהיו לך אישורים, ועד שתצליח לארגן כסף לבנייה - יחלפו הרבה שנים..." "בכל אופן, אני מוצא לנכון להסב את תשומת ליבך לכך שמחיתי", סיים האברך את דבריו. בפועל, זה קרה הרבה יותר מהר מהמצופה: האישורים הגיעו תוך זמן קצר, ובסיעתא דשמיא הוא גם השיג את הסכום הדרוש לבניה, והודיע לשכן על כוונתו להתחיל בבניה לאלתר.

"אתה לא בונה כאן", הודיע השכן נחרצות. "אני אשכב על הרצפה, וכל טרקטור שירצה לעבור כאן - יצטרך לעבר עלי! אתה לא תהרוס את מה שבנית".

"צר לי מאוד, אולם בנית שלא ברשות", השיב האברך. "זה ממש לא מענין אותי! אני בנית ראשון!". "אולי כדאי שנלך לפוסק הלכה שיורה לנו את ההלכה בענין", הציע האברך. "מצדי תלך אלף פעמים לפוסק הלכה. אני לא אז מכאן".

האברך פנה לאשתו ואמר לה: "איך שאני רואה את פני הדברים, השכן לא יתן לנו לבנות גם אם בית דין יחיבוהו. אני חפץ לחיות חיים כאלו של קטטות. הבה ונחיה חיים שקטים

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? **שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il**

איזו חידה שאל הגר"מ שפירא מלובלין תושבי עיירה שהזניחו את בנין התלמוד תורה?

נזיר דף כ"ט

חייב לחנך בנו

שפירא, לפני שבועיים בסוף פרשת יתרו קראנו בתורה, 'לא תעשו אתי אלהי כסף', ופירש רש"י בא להזהיר על הכרובים, שאתה עושה לעמוד איתי, שלא יהיו של כסף. הכרובים, זה הכלי היחיד שאסור לעשות מכסף, וחייבים לעשותו רק מזהב. נשאלת השאלה, מה נשתנו הכתבים משאר הכלים, אלא המשיך רבי מאיר שפירא בהרמת קול, הכרובים מסמלים את התינוקות הרכים, כדברי רש"י (שמות כה יח): "כרובים דמות פרצוף תינוק להם". משום כך היה מקומם על ארון הלוחות, כדי ללמדנו שמוטלת עלינו חובה קדושה לחנך את הילדים שלנו לתורה ולחיי תורה. וכאשר מדובר בתפקיד קדוש זה, חינוך הדור הצעיר. אי אפשר לצאת ידי חובה בקטנות, בפרוטות של כסף או של נחשת, אלא כאן מוטלת החובה לתת זהב דווקא.

(גליון פרי עמלנו - ווי העמודים)

הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל הגיע לאחת העיירות כאשר ראה את העזובה הגדולה בתלמוד תורה של העיירה, שאל את תושביה למה התלמוד תורה נמצא במצב כזה? אמרו לו, אין לנו כסף, וצרכי עמך מרובים, אבל כשהגיע לבית הכנסת, ראה שהוא בנוי בפאר והדר.

בשבת קודש עלה לדרוש קודם קריאת התורה, ואמר להם: בעוד כמה דקות אנו הולכים לקרוא בתורה פרשה תרומה, וברצוני לשאול אתכם חידה, אנו נקרא בפרשת תרומה על כלים רבים שצווה ה' לעשות מזהב, אבל אם אין את הכלי, אמרו חז"ל (מנחות כח:): שאין להם די ממון לעשות מזהב, אפשר לעשותו גם משאר כלי מתכות. יש כלי אחד, שאי אפשר לעשותו אלא מזהב, מהו הכלי.

אף אחד מהקהל לא ידע את התשובה, אמר להם רבי מאיר

* תוכנית יומית מענייני דיומא

בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי

המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי

הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי

סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל

הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי

תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם אשה יכולה להשלים תפילה שהחסירה?

תשלומין אלא לתפילת 'שמונה עשרה', אך לא לברכות קריאת שמע, ולא לפסוקי דזמרה עם ברכותיהם. וגם אשה שהחסירה אחת מהתפילות, צריכה להשלימה בתפילה שלאחריה, ואף תפילת ערבית יכולה להחמיר על עצמה ולהשלים, אך כמובן אינה צריכה להשלים תפילה שאינה רגילה להתפלל. וכן יש לחנך קטן להשלמת תפילה שהחסיר.

[שו"ע קח, א, משנ"ב ב, ג ר"ו, ושעה"צ א; בו"מ דרשו, 2, 3, 4 ור 8]

מי שלא התפלל שחרית מחמת שכחה, טעות - כגון שסבר שהתפלל או שסבר שסוף זמן התפילה מאוחר יותר - או מחמת אונס - כגון שהיה חולה או שיכור, והיינו שהחל לשתות בזמן שהיה סביר שיתפכח מיינו לפני סוף זמן התפילה - יתפלל מנחה פעמיים: הראשונה למנחה, והשנייה לתשלומין; ונחלקו הפוסקים אם מקבל עליה שכר כתפילה בזמנה. וכן הדין כשלא התפלל מנחה וערבית - שמשלים לאחר התפילה הבאה. ולא תיקנו

באילו מקרים ניתן להשלים תפילה שהחסירה בכוונה שלא כדין?

התפילה, כיון שלא התחייב בה כלל, אך ראוי שיתפלל תפילת נדבה להשלים את התפילה החסרה, ויחדש בה דבר כדין תפילת נדבה (ראה שולחן ערוך סימן קז, סעיף א). והמסופק אם התפלל, אשר חייב להתפלל מספק, במקרה שלא עשה כן בזמן התפילה - ספק אם חייב להשלים בתפילה הבאה, אך רשאי להשלים, ואינו צריך לחדש בה דבר.

[משנ"ב קח, א-ב, וביה"ל א, ד"ה טעה; בו"מ דרשו, 1, 5, 7 ור 20]

מי שלא התפלל בזדון אין תשלומין לתפילתו, אך אם לא התפלל מחמת שלא היתה דעתו מיושבת, או שלא היה באפשרותו ליטול את ידיו - אף שלא עשה כדין, כיון שאם קיים חשש שיעבור זמן התפילה צריך להתפלל אף ללא דעה מיושבת, ולנקות ידיו בכל צורה שהיא - אין הוא נחשב למזיד, ויכול להשלים את התפילה. ואם היה פטור מהתפילה מחמת אונס שעסק בצורכי ציבור טרם שהגיע זמן תפילה עד סופו, וכדומה - אינו יכול להשלים את

מדוע צריך להתפלל את תפילת התשלומין דווקא לאחר תפילת החובה?

בשבת, והתפלל ערבית במוצאי שבת פעמיים, והבדיל רק בפעם השנייה. והלכה כדעה הראשונה, אך עדיף להתנות שאם אינו מחויב בתפילה הנוספת - תהא לנדבה, ואינו צריך לחדש בה דבר (ראה לעיל). ואם התפלל את השנייה לתשלומין, ולאחר מכן התברר שצריך לחזור על התפילה הראשונה, מפני שלא הזכיר בה איזו הזכרה, וכדומה - אינו צריך לחזור גם על תפילת התשלומין.

[משנ"ב קח, ז ר"ט; בו"מ דרשו, 15]

כאמור, המשלים תפילה בזמן התפילה שלאחריה, צריך להקדים את תפילת החובה של אותה שעה לתפילת התשלומין, וזאת משום שלא תיקנו חכמים את אפשרות ההשלמה אלא בשעה שכבר עוסק בתפילת חובה. ואם היה בדעתו שהראשונה תהא לתשלומין - עליו לשוב ולהתפלל בשלישית. ויש אומרים שאינו צריך להתפלל בשלישית אלא כשגילה דעתו בפירוש שהראשונה לתשלומין והשנייה לתפילת החובה, וכגון ששכח תפילת מנחה

* מי שהתפלל תפילת שמונה עשרה, אסור לו להתפלל שנית לשם חובה, אולם רשאי לשוב ולהתפלל בנדבה, כדרך שהיו מקריבים במקדש קרבן נדבה; ובתנאי שיחדש דְּבַר מה בתפילתו.
* בשבת וביום טוב שאין מקריבים בהם קרבנות נדבה - אסור להתפלל תפילת נדבה; וכן תפילת מוסף - אין מתפללים אותה בנדבה, כיון שהמוספים אינם באים בנדבה.
* המסופק אם התפלל - עליו להתפלל ולהתנות - אף במחשבה - שאם טרם התפלל תהא תפילתו חובה ואם כבר התפלל תהא נדבה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

על איזו ברכה חובה לענות 'אמן' מדאורייתא?

הראשון של קריאת שמע. ו'בין הפרקים' - מותר לענות אמן על כל ברכה שהיא; ויש אומרים, שאין לענות אמן על כל ברכה, אלא רק על הברכות הנ"ל, וכן על ברכת 'יוצר אור' בינה לבין ברכת 'אהבה רבה'; ויש אומרים, שמותר לענות אמן גם על ברכת 'אהבה רבה' בינה לבין קריאת שמע.

[שו"ע סו, ג, ומשנ"ב יח ויכג; בו"מ דרשו, 10, 14 ו-15;
וראה משנ"ב יב, וביה"ל א, ד"ה שלא; וראה עוד שו"ע נט, ד]

באמצע ה'פרקים' של קריאת שמע וברכותיה, אין לענות 'אמן' על שום ברכה, מלבד הברכות: 'האֵל הקדוש', 'שומע תפילה', וברכות התורה שבקריאת התורה; ויש אומרים, שאין לענות אמן על ברכות התורה. וכמו כן, יש לענות אמן על שלושת הפסוקים של ברכת כהנים, אשר יש מגדולי האחרונים שכתב כי חובת עניית אמן עליהם היא מדאורייתא.

וראה במקורות בנוגע לעניית אמן בשעת אמירת הפסוק

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il